

A TANÁCS HATÁROZATA

(2004. december 2.)

a 2005–2010. közötti időszakra az Európai Menekültügyi Alap létrehozásáról

(2004/904/EK)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 63. cikke (2) bekezdésének b) pontjára,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Parlament véleményére ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽²⁾,

a Régiók Bizottságával való konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Közös Európai Menekültügyi Rendszert is magában foglaló közös menekültpolitika az Európai Uniónak a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésén alapuló olyan térség fokozatos létrehozására irányuló célkitűzésének részét képezi, amely nyitva áll mindazok számára, akik kényszerítő körülmények miatt jogosan keresnek védelmet az Európai Unióban.
- (2) E politika végrehajtásának a tagállamok közötti szolidaritáson kell alapulnia; a végrehajtás olyan mechanizmusokat igényel, amelyek a tagállamok által a menekültek és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek befogadására, illetve a befogadással járó következmények viselésére tett erőfeszítések közötti egyensúly előmozdítását szolgálják. A 2000/596/EK határozat ⁽³⁾ erre a célra létrehozta az Európai Menekültügyi Alapot a 2000–2004. közötti időszakra vonatkozóan.
- (3) Szükséges a 2005–2010. közötti időszakra vonatkozóan egy Európai Menekültügyi Alap létrehozása (a továbbiakban: az „Alap”) a tagállamok közötti megszakítatlan szolidaritás biztosítása érdekében, tekintettel a menekültügy terén a közelmúltban elfogadott közösségi jogszabályokra, és figyelembe véve a 2000–2004. közötti időszakra létrehozott Alap első szakaszának végrehajtása során szerzett tapasztalatokat.

- (4) Támogatni szükséges a tagállamok erőfeszítéseit, hogy megfelelő befogadási feltételeket teremtsenek a menekültek és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek számára, valamint hogy tisztességes és hatékony menekültügyi eljárást alkalmazzanak a nemzetközi védelemre szoruló személyek jogainak biztosítására.

- (5) Az 1967. január 31-i New York-i jegyzőkönyvvel kiegészített, a menekültek jogállásáról szóló, 1951. július 28-i genfi egyezmény egyik célkitűzése a menekülteknek azon országban történő társadalmi beilleszkedése, amelyben letelepedtek. E személyek számára lehetővé kell tenni, hogy osztozhassanak az Európai Unió alapjogi chartájában meghatározott értékekben. Ebből a célból támogatni kell a tagállamok társadalmi, gazdasági és kulturális beilleszkedésre irányuló intézkedéseit, amennyiben azok hozzájárulnak a gazdasági és társadalmi kohézióhoz, amelynek fenntartása és erősítése a Szerződés 2. cikkében és 3. cikke (1) bekezdésének k) pontjában említett alapvető közösségi célkitűzés.

- (6) A tagállamoknak és az érintett személyeknek egyaránt érdekükben áll, hogy a menekültek és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek, akik a tagállam területén tartózkodhatnak, a vonatkozó közösségi eszközök rendelkezéseivel összhangban lehetőséget kapjanak megélhetésük munka révén történő biztosítására.

- (7) Mivel a Strukturális Alapok által támogatott intézkedések, valamint az oktatás és a szakképzés területén hozott más közösségi intézkedések önmagukban nem elégségesek a beilleszkedés elősegítésére, különleges intézkedések támogatására van szükség, hogy a menekültek és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek teljes mértékben kihasználhassák a szervezett programok előnyeit.

- (8) Gyakorlati jellegű támogatásra van szükség olyan körülmények kialakításához és fejlesztéséhez, amelyek lehetővé teszik a menekültek és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek számára, hogy tájékozott döntést hozhassanak a tagállam területének elhagyásáról és a hazatérésről, kívánságuk szerint.

- (9) A két vagy több tagállam szerveinek bevonásával megtett intézkedések és az e területen a Közösség érdekében álló intézkedések támogathatók az Alapból, továbbá ösztönözni kell a tagállamok közötti véleménycserét, a leghatékonyabb gyakorlat meghatározása és elterjesztése érdekében.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament 2004. április 20-i véleménye (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽²⁾ HL C 241., 2004.9.28., 27. o.

⁽³⁾ HL L 252., 2000.10.6., 12. o.

- (10) A lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimumkövetelményeiről, valamint a tagállamok e személyek befogadása és a befogadás következményeinek viselése tekintetében tett erőfeszítései közötti egyensúly előmozdítására irányuló intézkedésekről szóló, 2001. július 20-i 2001/55/EK tanácsi irányelv⁽¹⁾ alapján pénzügyi tartalékot kell létrehozni a sürgősségi intézkedések végrehajtására átmeneti védelem biztosítása érdekében menekültek tömeges beáramlása esetén.
- (11) A pénzügyi szolidaritás hatékony és arányos létrehozása érdekében, valamint az Alap 2000–2004. közötti időszakban történő végrehajtása során szerzett tapasztalatok figyelembevételével, el kell különíteni a Bizottság és a tagállamok hatáskörét az Alap végrehajtására és kezelésére vonatkozóan. A tagállamok erre a célra megfelelő nemzeti hatóságokat jelölnek ki, amelyek feladatait meg kell határozni.
- (12) Az Alap által nyújtott támogatás hatékonyabbá és célzottabbá válik, ha a támogatásra jogosult intézkedések társfinanszírozása két többéves programon és egy, az egyes tagállamok helyzetét és szükségleteit figyelembe vevő, az egyes tagállamok által kialakított éves munkaprogramon alapul.
- (13) A források elosztása akkor tisztességes, ha arányban áll az egyes tagállamok által a menekültek és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek befogadására tett erőfeszítésekkel, beleértve a nemzeti programok keretében nemzetközi védelmet élvező menekülteket is.
- (14) Az e határozat végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozatnak⁽²⁾ megfelelően kell meghozni.
- (15) A hatékony figyelemmel kísérés az Alap által támogatott fellépések hatékonyságának egyik módja. Meg kell határozni az ellenőrzést szabályozó feltételeket.
- (16) A Bizottság pénzügyi ellenőrzésre vonatkozó hatáskörének sérelme nélkül, e tekintetben együttműködést kell létrehozni a tagállamok és a Bizottság között.
- (17) A tagállamoknak elegendő biztosítékot kell szolgáltatniuk a végrehajtás módjára és minőségére vonatkozó szabályokról. Meg kell határozni a tagállamok felelősségét a szabálytalanságok és a jogsértések elleni eljárás és a kiváltás terén, valamint a Bizottság felelősségét arra az esetre, ha a tagállamok nem teljesítik kötelezettségeiket.
- (18) Az Alap által támogatott fellépések hatékonysága és hatása azok értékelésétől is függ. Világosan meg kell határozni a tagállamok, valamint a Bizottság e tekintetben fennálló hatáskörét, valamint az értékelés megbízhatósága érdekében hozott szabályokat.
- (19) A fellépéseket középtávú felülvizsgálat és hatásuk felmérése céljából kell értékelni, az értékelési eljárást pedig be kell építeni a projektellenőrzési szabályokba.
- (20) Mivel e határozat célkitűzései, azaz a menekültek és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek befogadására tett tagállami erőfeszítések egyensúlyának előmozdítása, a tagállamok által nem valósítható meg kielégítően, és ezért az közösségi szinten jobban megvalósítható, a Közösség a Szerződés 5. cikkében meghatározott szubszidiaritás elvével összhangban intézkedéseket fogadhat el. Az ebben a cikkben meghatározott arányosság elvével összhangban ez a határozat nem haladja meg a célkitűzések eléréséhez szükséges mértéket.
- (21) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyság és Írország helyzetéről szóló jegyzőkönyv 3. cikkével összhangban az Egyesült Királyság értesítést küldött arról, hogy részt kíván venni e határozat elfogadásában és alkalmazásában.
- (22) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyság és Írország helyzetéről szóló jegyzőkönyv 3. cikkével összhangban Írország értesítést küldött arról, hogy részt kíván venni e határozat elfogadásában és alkalmazásában.
- (23) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, a Dánia helyzetéről szóló jegyzőkönyv 1. és 2. cikkének megfelelően Dánia e határozat elfogadásában nem vesz részt, és e határozat nem kötelezi, alkalmazása rá nem vonatkozik,

⁽¹⁾ HL L 212., 2001.8.7., 12. o.

⁽²⁾ HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

I. FEJEZET

CÉLOK ÉS FELADATOK

1. cikk

Létrehozás és célok

(1) Ez a határozat a 2005. január 1-jétől 2010. december 31-ig terjedő időszakra létrehozza az Európai Menekültügyi Alapot (a továbbiakban: az „Alap”).

(2) Az Alap célja a tagállamok által a menekültek és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek befogadására, illetve a befogadással járó következmények viselésére tett erőfeszítések támogatása és ösztönzése az e határozatban előírt fellépések társfinanszírozása által, figyelemmel az ezen területekre vonatkozó közösségi jogszabályokra.

2. cikk

Pénzügyi rendelkezések

(1) Az Alap végrehajtásának pénzügyi referenciaösszege a 2005. január 1-jétől 2006. december 31-ig terjedő időszakra 114 millió EUR.

(2) Az Alapra vonatkozó éves előirányzatokat a pénzügyi terv keretein belül a költségvetési hatóság hagyja jóvá.

3. cikk

A fellépések célcsoportjai

E határozat alkalmazásában a célcsoportok a következő kategóriákat foglalják magukba:

1. harmadik ország állampolgára vagy hontalan személy, aki a menekültek jogállásáról szóló, 1951. július 28-i genfi egyezményben és 1967-es jegyzőkönyvében meghatározott jogállással rendelkezik, és menekültként engedéllyel tartózkodik a tagállamok valamelyikében;
2. harmadik ország állampolgára vagy hontalan személy, aki kiegészítő védelmet élvez a harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként, vagy más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről és az e jogállások tartalmára vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2004. április 29-i 2004/83/EK⁽¹⁾ tanácsi irányelv értelmében;
3. harmadik ország állampolgára vagy hontalan személy, aki az 1. és a 2. pontban szereplő védelmek egyikéért folyamodott;

(1) HL L 304., 2004.9.30., 12. o.

4. harmadik ország állampolgára vagy hontalan személy, aki a 2001/55/EK irányelv értelmében átmeneti védelmet élvez.

4. cikk

Fellépések

(1) Az Alap támogatja a tagállamokban végrehajtott, az alábbiak közül egyhez vagy többhöz kapcsolódó fellépéseket:

- a) befogadási feltételek és menekültügyi eljárások;
- b) a 3. cikkben említett azon személyek beilleszkedése, akik az adott tagállamban tartós (és állandó) jelleggel tartózkodnak;
- c) a 3. cikkben említett személyek önkéntes visszatérése, feltéve, hogy nem szereztek új állampolgárságot és nem hagyták el a tagállam területét.

(2) Az (1) bekezdésben biztosított fellépések, különösen a Közös Európai Menekültügyi Rendszer területén létező és jövőben meghozandó vonatkozó közösségi jogszabályok rendelkezéseinek végrehajtását segítik elő.

(3) A fellépéseknek figyelemmel kell lenniük a rászoruló személyek – úgymint a kiskorúak, a kísértő nélküli kiskorúak, a fogyatékkal élő személyek, az időskorúak, a terhes nők, a kisgyermekes egyedülálló szülők, valamint a kínzást, erőszakos közöszlést vagy a pszichológiai, fizikai vagy szexuális erőszak egyéb súlyos formáit elszenvedett személyek – sajátos helyzetére.

5. cikk

A befogadási feltételekkel és a menekültügyi eljárással kapcsolatos, támogatható nemzeti fellépések

Az Alapból támogathatók a befogadási feltételekkel és a menekültügyi eljárással kapcsolatos fellépések és különösen az alábbiak:

- a) elszállásolással kapcsolatos infrastruktúra és szolgáltatás;
- b) anyagi támogatás, valamint orvosi és pszichológiai ellátás biztosítása;
- c) szociális segítségnyújtás, tájékoztatás vagy támogatás a közgazdasági eljárások során;
- d) jogi tanácsadás és nyelvi segítségnyújtás;
- e) a személy jogállásának megfelelő oktatás, nyelvi képzés és egyéb kezdeményezések;

- f) támogató szolgáltatások – úgymint a befogadási feltételeket, valamint a menekültügyi eljárás hatékonyságát és minőségét javító fordítás és képzés – biztosítása;
- g) a fogadó országban a befogadottakkal kapcsolatban álló helyi közösségek tájékoztatása.

6. cikk

A beilleszkedéssel kapcsolatos támogatható nemzeti fellépések

Az Alapból támogathatók a 4. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett személyeknek és családtagjaiknak a tagállam társadalmába történő beilleszkedésével kapcsolatos fellépések, és különösen az alábbiak:

- a) tanácsadás és támogatás olyan területeken, mint a lakhatás, a létfeltételek biztosítása, a munkaerő-piaci beilleszkedés, az orvosi, pszichológiai és szociális ellátás;
- b) fellépések, amelyek lehetővé teszik a jogosultak számára a szocio-kulturális értelemben történő alkalmazkodást a tagállamok társadalmához, valamint, hogy az Európai Unió alapjogi chartájában foglalt értékekben való osztozást;
- c) a civil és kulturális életben való tartós és fenntartható részvétel elősegítő fellépések;
- d) az oktatásra, a szakképzésre, az oklevelek és képesítések elismerésére irányuló intézkedések;
- e) az önállósulást elősegítő, és e személyek számára az önmagukról való gondoskodást lehetővé tevő fellépések;
- f) az e személyek és a befogadó társadalom közötti tartalmas kapcsolattartást és konstruktív párbeszédet elősegítő fellépések, beleértve a kulcsfontosságú partnerek – úgymint a nyilvánosság, a helyi hatóságok, menekültügyi egyesületek, önkéntes csoportok, szociális partnerek és a tágabb értelemben vett civil társadalom – bevonását elősegítő fellépéseket;
- g) szakismeretek megszerzését megkönnyítő intézkedések e személyek számára, a nyelvi képzést is beleértve;
- h) az e személyek és a közintézmények közötti kapcsolatokban az egyenlő hozzáférés és az egyenlő bánásmód előmozdítását célzó fellépések.

7. cikk

Az önkéntes visszatéréssel kapcsolatos támogatható nemzeti fellépések

Az Alapból támogathatók az önkéntes visszatéréssel kapcsolatos fellépések és különösen az alábbiak:

- a) tájékoztatás és tanácsadás az önkéntes visszatéréssel kapcsolatos kezdeményezésekre vagy programokra vonatkozóan;
- b) tájékoztatás a származási vagy a korábbi szokásos tartózkodási hely szerinti ország vagy régió helyzetéről;
- c) általános vagy szakképzés, illetőleg a visszailleszkedés támogatása;
- d) az Európai Unióban lakóhellyel rendelkező származási közösségeknek az e határozatban említett személyek önkéntes visszatérését megkönnyítő fellépései;
- e) az önkéntes visszatéréshez kapcsolódó nemzeti programok megszervezését és végrehajtását elősegítő fellépések.

8. cikk

Közösségi fellépések

(1) Az 5., 6. és 7. cikkben meghatározott projekteken túl – a Bizottság kezdeményezésére és az Alap rendelkezésére álló forrásainak legfeljebb 7 %-ig terjedően – finanszírozhatók a menekültpolitikához kapcsolódó transznacionális vagy a Közösség egészének érdekeit szolgáló fellépések is, és a menekültekre, valamint a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyekre alkalmazandó intézkedések a (2) bekezdéssel összhangban.

(2) A támogatható közösségi fellépések elsősorban az alábbi területekre vonatkoznak:

- a) a közösségi együttműködés előmozdítása a közösségi jog és a helyes gyakorlat végrehajtása terén;
- b) a két vagy több tagállamban található szervek közötti transznacionális partnerségen alapuló transznacionális együttműködési hálózatok és kísérleti projektek kialakításának támogatása, amelyek célja az újítások ösztönzése, a tapasztalatok és a helyes gyakorlat cseréjének megkönnyítése, valamint a menekültpolitika minőségének javítása;
- c) az európai menekültpolitikára, valamint a 3. cikkben említett személyek helyzetére és körülményeire való figyelemfelhívást szolgáló transznacionális kampányok támogatása;
- d) a helyes gyakorlatra és az Alap valamennyi egyéb aspektusára vonatkozó információk terjesztésének és cseréjének támogatása, az információs és a távközlési technológiák alkalmazását is beleértve.

(3) A közösségi fellépésekkel kapcsolatos kiemelt területeket megállapító éves munkaprogramot a 11. cikk (2) bekezdésében említett eljárással összhangban kell elfogadni.

9. cikk

Sürgősségi intézkedések

(1) A 2001/55/EK irányelv szerinti átmeneti védelmi mechanizmusok végrehajtása esetén a 4. cikkben említett fellépésektől elkülönítve és azokon túlmenően az Alap a tagállamok segítése céljából is finanszíroz intézkedéseket.

(2) A támogatható sürgősségi intézkedések a fellépések következő típusaira vonatkoznak:

- a) befogadás és elszállásolás;
- b) létfeltételek biztosítása, beleértve az élelmezést és ruházkozást;
- c) orvosi, pszichológiai és egyéb segítségnyújtás;
- d) az érintett személyek befogadásával és az intézkedések végrehajtásával kapcsolatos személyzeti és eljárási költségek;
- e) logisztikai és szállítási költségek.

II. FEJEZET

VÉGREHAJTÁSI ÉS IRÁNYÍTÁSI RENDELKEZÉSEK

10. cikk

Végrehajtás

A Bizottság felel e határozat végrehajtásáért, továbbá elfogadja a végrehajtási szabályokat a szükséges mértékben.

11. cikk

Bizottsági eljárás

- (1) A Bizottságot munkájában egy bizottság segíti.
 - (2) Az e bekezdésre való hivatkozások esetén az 1999/468/EK határozat 4. és 7. cikkét kell alkalmazni.
- Az 1999/468/EK határozat 4. cikkének (3) bekezdésében megállapított időtartam három hónap.
- (3) Az e bekezdésre való hivatkozások esetén az 1999/468/EK határozat 3. és 7. cikkét kell alkalmazni.
 - (4) A bizottság elfogadja eljárási szabályzatát.

12. cikk

A Bizottság és a tagállamok hatásköre

- (1) A Bizottság:

- a) a 11. cikk (2) bekezdésében említett eljárással összhangban iránymutatásokat fogad el a 15. cikkben meghatározott többéves programok kiemelt területeiről, és értesíti a tagállamokat az Alap részére elkülönített indikatív pénzügyi keretösszegekről;
- b) az Európai Unió általános költségvetésének végrehajtására vonatkozó feladatának részeként biztosítja, hogy a tagállamokban megfelelő irányítási és ellenőrzési rendszerek jöjjenek létre, azok gördülékenyen működjenek, a közösségi alapok megfelelő és hatékony felhasználásának garantálása érdekében. Ezek az intézkedések a felelős hatóságok által alkalmazott végrehajtási eljárásra, ellenőrzési rendszerre, számviteli eljárásra, valamint beszerzési és támogatás felosztási eljárásra vonatkozó előzetes iratvizsgálatot és helyszíni ellenőrzést is magukban foglalják. Alapvető változások esetén a Bizottság felülvizsgálja az eljárásokat vagy rendszereket.
- c) végrehajtja a 8. cikkben meghatározott közösségi fellépéseket.

- (2) A tagállamok:

- a) felelnek az Alap által támogatott nemzeti fellépések végrehajtásáért;
- b) a nemzeti gyakorlattal összhangban megteszik az Alap nemzeti szinten történő hatékony működéséhez és a menekültpolitika által érintett valamennyi fél bevonásához szükséges intézkedéseket;
- c) kijelölnek egy felelős hatóságot, amely az Alap által támogatott nemzeti projekteket az alkalmazandó közösségi jogszabályokkal és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvével összhangban irányítja;
- d) első fokon felelnek a fellépések pénzügyi ellenőrzéséért, és biztosítják az irányítási rendszereknek és ellenőrzéseknek a közösségi alapok megfelelő és hatékony felhasználását garantáló végrehajtását. A tagállamok e rendszerekről leírást adnak a Bizottságnak;
- e) igazolják a kiadásokról szóló, Bizottsághoz benyújtott nyilatkozatok helytállóságát, és biztosítják, hogy az ellenőrizhető bizonylatokon alapuló számviteli rendszer igénybevételével készül;
- f) együttműködnek a Bizottsággal a 17. cikk végrehajtásához szükséges statisztikai adatok összegyűjtésében.

- (3) A Bizottság a tagállamokkal együttműködve:

- a) felel az Alap 2000–2004. közötti időszakban tett, valamint a 2005–2010. közötti időszakban végrehajtandó fellépései eredményének megismertetéséért;

- b) biztosítja az Alap által támogatott fellépésekre vonatkozó megfelelő tájékoztatást, nyilvánosságot és azok hatásának nyomon követését;
- c) biztosítja a fellépések és az egyéb vonatkozó közösségi politikák, eszközök és kezdeményezések közötti koherenciát és azok egymást kiegészítő jellegét.

13. cikk

Felelős hatóságok

(1) Mindegyik tagállam kijelöl egy felelős hatóságot, amely a Bizottsággal történő kapcsolattartást intézi. A hatóság a tagállam egy funkcionális szerve, vagy egy nemzeti közjogi szerv. A felelős hatóság a végrehajtási feladatok egy részét vagy mind-egyikét egy másik olyan közigazgatási szervre, vagy a magánjog hatálya alá tartozó szerve ruházhatja, amelyre a tagállam joga vonatkozik, és amely közfeladatot lát el. Amennyiben a tagállam nem saját magát jelöli ki felelős hatóságnak, meg kell határoznia az említett hatósággal, valamint az utóbbinak a Bizottsággal való kapcsolatára vonatkozó szabályokat.

(2) A felelős hatóságként kijelölt szervnek vagy bármelyik felhatalmazott szervnek a következő minimális feltételeket kell teljesítenie:

- a) jogi személyiséggel rendelkeznie kell, kivéve, amennyiben egy tagállam funkcionális szerve;
- b) olyan pénzügyi és igazgatási kapacitással kell rendelkeznie, amely arányban áll az általa kezelendő közösségi pénzalapok nagyságával, és amely lehetővé teszi feladatai helyes ellátását a közösségi pénzalapok kezelésére vonatkozó szabályokkal összhangban.

(3) A felelős hatóság feladatai közé tartoznak a következők:

- a) a többéves program létrehozásához a megfelelő partnerekkel történő konzultálás;
- b) ajánlati és pályázati felhívások megszervezése és meghirdetése;
- c) az Alap által történő társfinanszírozásra vonatkozó kiválasztási és odaítélési eljárások megszervezése az átláthatóság és az egyenlő bánásmód elvével összhangban, minden szükséges intézkedést meghozva bármely összeférhetlenség elkerülésére;
- d) az Alapból, illetve más vonatkozó nemzeti és közösségi pénzügyi eszközökből történő társfinanszírozás közötti következetesség és kiegészítő jelleg biztosítása;
- e) a fellépések igazgatási, szerződéses és pénzügyi irányítása;

f) tájékoztatási és tanácsadási tevékenységek, valamint az eredmények terjesztése;

g) figyelemmel kísérés és értékelés;

h) együttműködés és kapcsolattartás a Bizottsággal és a többi tagország felelős hatóságaival.

(4) A tagállam a felelős hatóság, illetve bármely felhatalmazott hatóság rendelkezésére bocsátja a megfelelő forrásokat annak érdekében, hogy az Alap által finanszírozott fellépések végrehajtási időtartama során megfelelően láthassa el a feladatait. A végrehajtási tevékenységek a 18. cikkben említett technikai és igazgatási segítségnyújtási intézkedések keretében finanszírozhatók.

(5) A 11. cikk (2) bekezdésében említett eljárással összhangban, a Bizottság a tagállamok irányítási és ellenőrzési rendszerére vonatkozóan szabályokat fogad el, beleértve az Alap által társfinanszírozott nemzeti projektek igazgatási és pénzügyi irányítására vonatkozó szabályokat is.

14. cikk

Kiválasztási szempontok

A felelős hatóság a következő szempontok alapján választja ki a projekteket:

- a) a tagállam helyzete és igényei;
- b) a ráfordítás költséghatékonysága, figyelemmel a projekt által érintett személyek számára;
- c) a támogatásra pályázó szervezet és bármely más társszervezet tapasztalata, szakértelme, megbízhatósága és pénzügyi hozzájárulása;
- d) a projektek milyen mértékben egészítik ki az Európai Unió általános költségvetéséből támogatott más fellépéshez, vagy a nemzeti programok részét képező egyéb tevékenységeket.

III. FEJEZET

PROGRAMOK

15. cikk

Többéves programok

(1) A tagállamokban a fellépéseket két többéves programszakasz alapján kell végrehajtani, amelyek közül mindegyik három évig tart (2005–2007 és 2008–2010).

(2) Mindegyik programszakaszhoz a 12. cikk (1) bekezdésének a) pontja és a Bizottság által meghatározott indikatív keretösszeg és a többéves programok kiemelt területeire vonatkozó iránymutatások alapján, mindegyik tagállam a következő elemeket magában foglaló többéves programtervezetet javasol:

- a) az aktuális helyzet leírása a tagállamban a 3. cikkben meghatározott személyek befogadása, menekültügyi eljárásaira, beilleszkedésére és önkéntes visszatérésére vonatkozó részletes szabályok tekintetében;
- b) a szóban forgó tagállam igényeinek elemzése a befogadása, menekültügyi eljárás, a beilleszkedés és az önkéntes visszatérés szempontjából, valamint azon operatív célok megjelölése, amelyeket ezen igényeknek a program időtartama alatt történő kielégítése céljából határoztak meg;
- c) az ezen célok elérését szolgáló megfelelő stratégia bemutatása, és az elérésükhöz rendelt kiemelt területek, a 13. cikk (3) bekezdésének a) pontjában meghatározott partnerekkel történő konzultációt figyelembe véve, valamint az kiemelt területek megvalósításához tervezett fellépések rövid leírása;
- d) annak megjelölése, hogy ez a stratégia összeegyeztethető-e egyéb regionális, nemzeti és közösségi eszközökkel;
- e) indikatív finanszírozási terv, amely kiemelt területekként és évenkénti bontásban meghatározza az Alap javasolt pénzügyi hozzájárulását, valamint a köz- vagy magánszféra általi társfinanszírozás teljes összegét.

(3) A tagállamok legkésőbb az azt követő négy hónapon belül benyújtják többéves programtervezetüket, hogy a Bizottság meghatározza az iránymutatásokat és az adott időszakra vonatkozó indikatív keretösszeget.

(4) A 11. cikk (3) bekezdésében említett eljárással összhangban, a Bizottság a kézhezvételtől számított három hónapon belül jóváhagyja a többéves programtervezeteket a 12. cikk (1) bekezdése a) pontjának megfelelően elfogadott iránymutatásokban szereplő ajánlások figyelembevételével.

16. cikk

Éves programok

(1) A Bizottság által jóváhagyott többéves programokat éves munkaprogramok formájában kell végrehajtani.

(2) A Bizottság legkésőbb minden év július 1-jéig meghatározza a tagállamok számára a következő évben az éves költségvetési eljárás keretében a teljes előirányzatból számukra elkülönítendő – a 17. cikkben meghatározott módon számított – előirányzott összegeket.

(3) A tagállamok legkésőbb minden év november 1-jéig benyújtják a Bizottságnak a következő évre szóló éves programtervezetet, amelyet a jóváhagyott többéves programmal összhangban állítottak össze és amely tartalmazza:

- a) az éves program keretében finanszírozandó projektek kiválasztására vonatkozó általános szabályokat, amennyiben azok eltérnek a többéves programban meghatározott szabályoktól;
- b) a felelős hatóság által az éves program végrehajtása során megvalósítandó feladatok leírását;
- c) az Alap hozzájárulásának javasolt pénzügyi bontását a program különböző fellépéseire vonatkozóan, és annak az összegnek feltüntetését, amelyet az éves program végrehajtása céljából a 18. cikk szerinti technikai és igazgatási segítségnyújtás finanszírozására kértek.

(4) Egy tagállam pályázatának elbírálásakor a Bizottság figyelembe veszi a költségvetési eljárás keretében az Alapnak juttatott előirányzatok végleges összegét, és legkésőbb a tárgyév március 1-jéig meghozza az Alapból történő társfinanszírozásról szóló határozatot. A határozatban fel kell tüntetni a tagállamnak elkülönített összeget, és a támogatható kiadások eszközzésére szolgáló időtartamot.

(5) Abban az esetben, ha az éves program végrehajtására olyan jelentős változások vannak hatással, amelyek a tagállamnak a tárgyévre elkülönített teljes összeg 10 %-át meghaladó összegű fellépések közötti átcsoportosítást eredményeznek, a tagállam bizottsági jóváhagyásra felülvizsgált éves programot nyújt be legkésőbb a 23. cikk (3) bekezdésében említett előmeneteli jelentés benyújtásakor.

17. cikk

Az 5., 6. és 7. cikkben meghatározott, tagállamokbeli fellépések forrásainak éves bontása

(1) Mindegyik tagállam 300 000 EUR átalányösszeget kap az Alap éves keretéből. Ez az átalányösszeg 2005., 2006. és 2007. évre évente 500 000 EUR az Európai Unióhoz 2004. május 1-jén csatlakozott államokra vonatkozó új pénzügyi tervekkel összhangban.

(2) A fennmaradó rendelkezésre álló éves források a következőképpen oszlanak meg a tagállamok között:

- a) 30 %, a megelőző három év során az 1. és 2. pontban említett kategóriák egyikébe besorolt személyek számának arányában;
- b) 70 %, a megelőző három év során nyilvántartásba vett, a 3. és 4. pontban említett személyek számának arányában.

(3) A referenciaszámokat a menekültügyi adatok gyűjtéséről és elemzéséről szóló közösségi jogszabályokkal összhangban az Európai Közösségek Statisztikai Hivatala által készített legfrissebb statisztika alapján állapítják meg.

18. cikk

Technikai és igazgatási segítségnyújtás

Egy tagállamnak nyújtott éves társfinanszírozás egy részét el lehet különíteni a fellépések előkészítéséhez, figyelemmel kíséréséhez és értékeléséhez kapcsolódó technikai és igazgatási segítségnyújtás kiadásainak fedezésére.

A technikai és igazgatási segítségnyújtásra előirányzott éves összeg nem haladhatja meg az egy tagállam számára elkülönített összes éves társfinanszírozás 7 %-ának 30 000 EUR-val növelt összegét.

19. cikk

Sürgősségi intézkedésekre vonatkozó különös rendelkezések

(1) A tagállamok a Bizottságnak egy igény-nyilatkozatot és a 9. cikkben meghatározott sürgősségi intézkedésekre vonatkozó végrehajtási tervet nyújtanak be, beleértve a tervezett intézkedések leírását és a végrehajtásukért felelős szerveket.

(2) Az Alapból a 9. cikkben meghatározott sürgősségi intézkedésekhez legfeljebb hat hónapos időszakra nyújtható pénzügyi támogatás, és nem lépheti túl az egyes intézkedések költségének 80 %-át.

(3) A rendelkezésre álló forrásokat a 9. cikk (1) bekezdésében említettek szerint, az egyes tagállamokban átmeneti védelmet élvező személyek száma alapján kell felosztani a tagállamok között.

(4) A 20. cikk (1) és (2) bekezdését, a 21. cikket valamint a 23–26. cikket alkalmazni kell.

IV. FEJEZET

PÉNZÜGYI IRÁNYÍTÁS ÉS FELÜGYELET

20. cikk

Finanszírozási struktúra

(1) Az Alap pénzügyi részvétele vissza nem térítendő támogatás formájában valósul meg.

(2) Az Alap által támogatott fellépések nem nyereségérdekelt jellegűek, azok társfinanszírozása köz-, illetve magánforrásokból

történik, és nem támogathatók az Európai Unió általános költségvetéséből fedezett egyéb forrásokból.

(3) Az Alap előirányzatai kiegészítik az e határozat által szabályozott intézkedésekhez a tagállamok által elkülönített állami, illetve más egyenértékű ráfordításokat.

(4) A támogatott projektekhez történő közösségi hozzájárulás nem haladhatja meg:

a) a tagállamok által az 5., 6. és 7. cikk értelmében végrehajtott fellépések tekintetében, az egyedi fellépés összköltségének 50 %-át. Ez 60 %-ra növelhető a különösen innovatív jellegű fellépések esetében, mint például a transznacionális partnerségben végrehajtott fellépések, illetve olyan fellépések esetében, melyek a 3. cikkben említett személyek vagy ezen célcsoportok által létrehozott szervezetek aktív részvételével valósulnak meg; és 75 %-ra kell növelni a Kohéziós Alapból részesülő tagországokban;

b) a 8. cikk által meghatározott közösségi fellépések keretében történő pályázati felhívások esetében, az egyedi fellépés összköltségének 80 %-át.

(5) Általános szabályként közösségi pénzügyi támogatás az Alap által támogatott fellépésekre legfeljebb három éves időszakra nyújtható, a rendszeres előmeneteli jelentésekre figyelemmel.

21. cikk

Támogathatóság

(1) A kiadás megegyezik a támogatás végső igényjogosultjai által eszközölt kifizetésekkel. Ezt nyugtázott számlákkal vagy azonos értékű számviteli dokumentumokkal kell igazolni.

(2) A kiadás akkor tekinthető az Alapból támogathatónak, ha azt ténylegesen nem a 16. cikk (4) bekezdésében említett, a társfinanszírozásról szóló bizottsági határozatban meghatározott évben január 1-jét megelőzően fizették ki.

(3) A Bizottság – a 11. cikk (3) bekezdésében említett eljárással összhangban – elfogadja a kiadásra vonatkozó jogosultságra alkalmazandó szabályokat az 5., 6. és 7. cikk értelmében a tagállamokban, az Alap társfinanszírozásával végrehajtott fellépések keretében.

22. cikk

Kötelezettségek

A közösségi költségvetési kötelezettségvállalásra évente kerül sor a 16. cikk (4) bekezdésében említett társfinanszírozásról szóló bizottsági határozat alapján.

23. cikk

Kifizetések

- (1) Az Alap hozzájárulását a Bizottság fizeti ki a felelős hatóságnak a költségvetési kötelezettségvállalásokkal összhangban.
- (2) A társfinanszírozási határozat elfogadását követő hatvan napon belül sor kerül az Alap által történő társfinanszírozásról szóló éves bizottsági határozatban elkülönített összeg 50 %-ának kifizetésére, a tagállamnak teljesített első előfinanszírozásként.
- (3) A második előfinanszírozási kifizetésre legfeljebb három hónappal azt követően kerül sor, hogy a Bizottság jóváhagyja az éves munkaprogram végrehajtásáról szóló előmeneteli jelentést és az első részletkifizetés összegének legalább 70 %-ára vonatkozó kiadásokról szóló nyilatkozatot. A Bizottság által kifizetett második előfinanszírozási összeg nem haladhatja meg a társfinanszírozási határozatban elkülönített teljes összeg 50 %-át, és semmiképpen sem haladhatja meg a tagállam által az éves program keretében egyes kiválasztott projektekhez lekötött közösségi alapok összegének és az első előfinanszírozási kifizetésnek a különbségét.
- (4) Az egyenleg kifizetésére legfeljebb három hónappal azt követően kerül sor, hogy a Bizottság jóváhagyja az éves munkaprogram végrehajtásáról szóló végső végrehajtási jelentést, valamint a 24. cikk (3) bekezdése, illetve a 28. cikk (2) bekezdése által előírt, végső kiadásigazoló nyilatkozatot; ennek hiányában ezen határidőn belül visszatérítési kérelmet kell kiadni az Alap számára jóváhagyott végleges kiadásokhoz képest az első és második kifizetés során többletként nyújtott összeg tekintetében.

24. cikk

A kiadásigazoló nyilatkozat

- (1) A felelős hatóság az összes olyan kiadás tekintetében, amelyekről nyilatkozik a Bizottságnak, biztosítékot ad, hogy a nemzeti végrehajtási programok irányítása az alkalmazandó közösségi szabályokkal összhangban, valamint a pénzalapok felhasználása a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás alapelveivel összhangban történik.
- (2) A kiadásigazoló nyilatkozat hitelesítését a felelős hatóság bármely engedélyezési osztályától működésében független személy vagy osztály végzi.
- (3) A kiadás teljesítésére vonatkozó társfinanszírozási határozatban megállapított határidőt követő kilenc hónapon belül a felelős hatóság továbbítja a Bizottságnak a végső kiadásigazoló nyilatkozatot. Ennek hiányában, a Bizottság automatikusan megszünteti az éves programot és felszabadítja a vonatkozó előírásokat.

25. cikk

Elszámolások ellenőrzése és a tagállamok pénzügyi kiigazításai

- (1) Az Európai Unió általános költségvetésének végrehajtására vonatkozó bizottsági kötelezettségek sérelme nélkül, első fokon a tagállamok a felelősök az fellépések pénzügyi ellenőrzéséért. Ebből a célból az általuk meghozandó intézkedések magukban foglalják:
- a) ellenőrzések szervezése, megfelelő minta alapján, az éves végrehajtási programra szóló teljes támogatható kiadás legalább 10 %-át kitevő fellépések, valamint a jóváhagyott fellépések reprezentatív mintája tekintetében. A tagállamok megfelelő szétválasztást biztosítanak a fellépéseket érintő ellenőrzések és a végrehajtás, illetve a kifizetési eljárások között;
- b) szabálytalanságok megakadályozása, felfedése, kijavítása, és ezekről a Bizottság értesítése a szabályoknak megfelelően, továbbá a Bizottság tájékoztatása a közigazgatási és bírósági eljárásokról;
- c) együttműködés a Bizottsággal a közösségi pénzalapok hatékony és eredményes pénzgazdálkodás alapelveivel összhangban történő felhasználásának biztosítása érdekében.
- (2) Szabálytalanság megállapítása esetén a tagállamok megteszik a szükséges pénzügyi kiigazításokat, figyelembe véve, hogy egyedi vagy rendszeresen előforduló szabálytalanság történt-e. A tagállamok által tett kiigazítások magukban foglalják a közösségi hozzájárulás részben vagy egészben való megszüntetését, és amennyiben az összeg nem kerül visszafizetésre az adott tagállam által engedélyezett időre, akkor késedelmi kamatot kell fizetni a 26. cikk (4) bekezdésében megállapított kamatlábon.

- (3) A Bizottság – a 11. cikk (3) bekezdésében említett eljárással összhangban – elfogadja az 5., 6. és 7. cikk szerint az Alap társfinanszírozásával a tagállamokban végrehajtott fellépésekkel kapcsolatos, a tagállami pénzügyi kiigazításokra vonatkozó szabályokat és eljárásokat.

26. cikk

Elszámolások ellenőrzése és a Bizottság pénzügyi kiigazításai

- (1) A Számvevőszék jogkörének, valamint a nemzeti törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezésekkel összhangban végzett tagállami ellenőrzéseknek a sérelme nélkül, a Bizottság tisztviselői és alkalmazottai – három munkanappal előbb történő értesítéssel – helyszíni ellenőrzéseket, ideértve a szűrőpróbaszerű ellenőrzéseket, végezhetnek az Alap által finanszírozott műveletek, illetve az irányítási és ellenőrzési rendszerek tekintetében. A Bizottság értesíti az érintett tagállamot annak érdekében, hogy megkapjon minden szükséges segítséget. Az érintett tagállam tisztviselői és alkalmazottai részt vehetnek az ilyen ellenőrzésekben.

A Bizottság felkérheti az érintett tagállamot helyszíni ellenőrzések elvégzésére egy vagy több ügylet helyességének megállapítása céljából. A Bizottság tisztviselői és alkalmazottai részt vehetnek az ilyen ellenőrzésekben.

(2) Amennyiben a szükséges vizsgálatok elvégzését követően a Bizottság arra a következtetésre jut, hogy egy tagállam nem teljesíti a 25. cikk által előírt kötelezettségeit, úgy a Bizottság felfüggeszti az Alap társfinanszírozásához kapcsolódó, az érintett éves programra vonatkozó előfinanszírozást vagy végleges kifizetést, az alábbi esetekben:

- a) a tagállam nem a társfinanszírozási határozatban megállapított szabályok szerint hajtja végre a fellépéseket; vagy
- b) a fellépés részben vagy egészben nem felel meg az Alap társfinanszírozása egy részének vagy egészének; vagy
- c) súlyos hiányosságok fordulnak elő az irányítási és ellenőrzési rendszerekben, ami rendszeres szabálytalanságokat eredményezhet.

Ezen esetekben a Bizottság – indokait feltüntetve – felkéri a tagállamot arra, hogy nyújtsa be észrevételeit és adott esetben végezze el a szükséges kiigazításokat egy meghatározott időszakon belül.

(3) A Bizottság által megjelölt időszak végén, amennyiben nem sikerült megállapodást elérni és a tagállam nem végezte el a kiigazításokat, a Bizottság – a tagállam észrevételeinek figyelembevételével – három hónapon belül határozhat arról, hogy:

- a) csökkenti az előfinanszírozást, illetve a végleges kifizetéseket; vagy
- b) elvégzi azon pénzügyi kiigazításokat, amelyek az Alap hozzájárulásának részben vagy egészben történő megszüntetéséhez szükségesek az adott fellépések tekintetében.

Az a) vagy b) pont szerinti határozat hiányában a köztes vagy végleges kifizetések felfüggesztését azonnal meg kell szüntetni.

(4) A jogalap nélkül juttatott vagy visszatérítendő összegeket vissza kell fizetni a Bizottságnak. Amennyiben a kiegyenlítendő összeg a Bizottság által megjelölt határidőre nem kerül visszafizetésre, akkor arra kamatot kell fizetni, amely az Európai Központi Bank által az euro-alapú tőke-refinanszírozási műveletekre alkalmazott kamat három és fél pont hozzáadásával. A megemelkedett összegre referenciakamatként az Európai Unió Hivatalos Lapjának „C” sorozatában megjelent, a fizetés végső napja szerinti hónap első napján érvényes kamatot kell alkalmazni.

(5) A Bizottság – a 11. cikk (3) bekezdésében említett eljárással összhangban – elfogadja az 5., 6. és 7. cikk szerint az Alap társfinanszírozásával a tagállamokban végrehajtott fellépésekkel kapcsolatos, a bizottsági pénzügyi kiigazításokra vonatkozó szabályokat és eljárásokat.

V. FEJEZET

FIGYELEMMEL KÍSÉRÉS, ÉRTÉKELÉS ÉS JELENTÉSEK

27. cikk

Figyelemmel kísérés és értékelés

(1) A Bizottság a tagállamokkal együttműködésben rendszeresen figyelemmel kíséri az Alap tevékenységét.

(2) A Bizottság – a tagállamokkal együttesen – rendszeresen értékeli az Alapot annak érdekében, hogy az 1. cikkben említett célkitűzésekre tekintettel felmérje a fellépések alkalmazhatóságát, hatékonyságát és hatását. A Bizottság vizsgálja az Alap által végrehajtott fellépések és más vonatkozó közösségi politikák, eszközök, illetve kezdeményezések egymást kiegészítő jellegét is.

28. cikk

Jelentések

(1) Minden tagállam felelős hatósága megteszi a szükséges intézkedéseket a projekt figyelemmel kísérése és értékelése biztosítása érdekében.

E célból a fellépések végrehajtásáért felelős szervezetekkel megkötött megállapodások és szerződések kikötései tartalmazzák azon kötelezettséget, miszerint az intézkedések végrehajtásáról rendszeres időközönként részletes előmeneteli jelentést kell benyújtani, továbbá részletes végső végrehajtási jelentést a kitűzött célok megvalósításáról.

(2) Minden egyes éves program tekintetében a társfinanszírozást megállapító határozat által megjelölt, a támogathatóságra vonatkozó határidőt követő kilenc hónapon belül a felelős hatóság – a 24. cikk (3) bekezdése szerint – benyújtja a Bizottságnak a végső végrehajtási jelentést és a végső kiadásigazoló nyilatkozatot.

(3) A tagállamoknak be kell nyújtaniuk a Bizottsághoz:

- a) az Alap által társfinanszírozott fellépések végrehajtásáról szóló értékelő jelentést, legkésőbb 2006. december 31-ig;
- b) az Alap társfinanszírozásában végrehajtott fellépések eredményeiről és hatásairól szóló értékelő jelentést, legkésőbb 2009. június 30-ig, illetve 2012. június 30-ig.

(4) A Bizottságnak be kell nyújtania az Európai Parlamenthez, a Tanácshoz, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz, valamint a Régiók Bizottságához az alábbiakat:

- a) időközi jelentést az elért eredményekről és az Alap végrehajtására vonatkozó minőségi és mennyiségi szempontokról, az esetlegesen javasolt módosításokkal együtt, legkésőbb 2007. április 30-ig;
- b) időközi értékelő jelentést és az Alap jövőbeni fejlesztését érintő javaslatok, legkésőbb 2009. december 31-ig;
- c) utólagos értékelő jelentést, legkésőbb 2012. december 31-ig.

VI. FEJEZET

ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK

29. cikk

2005–2007-re szóló többéves program

A 15. cikktől eltérve, a 2005–2007. közötti időszakra szóló többéves program végrehajtása a következő ütemezés szerint történik:

- a) a Bizottság legkésőbb 2005. január 31-ig értesíti a tagállamokat a tervezési iránymutatásokról és megjelöli a számukra elkülönített pénzüsségeket;
- b) a tagállamok legkésőbb 2005. május 1-ig kijelölik a 13. cikkben említett felelős nemzeti hatóságot és benyújtják a 15. cikkben említett, a 2005–2007. közötti időszakra szóló többéves programra vonatkozó javaslatukat;
- c) a Bizottság – a 11. cikk (3) bekezdésében említett eljárással összhangban – a többéves programra vonatkozó javaslat beterjesztésétől számított legfeljebb két hónapon belül jóváhagyja a többéves programot.

30. cikk

2005-re szóló program

A 16. cikktől eltérve, a 2005-ös pénzügyi évben a végrehajtás a következő ütemezés szerint történik:

- a) a Bizottság legkésőbb 2005. január 31-ig meghatározza a tagállamok számára elkülönített becsült összegeket;
- b) a tagállamok legkésőbb 2005. június 1-ig megteszik a Bizottságnak a 16. cikkben említett éves programra vonatkozó javaslatukat; a javaslatnak részletesen tartalmaznia kell az irányítási rendszerekre és az ellenőrzésekre vonatkozó intézkedéseket, amelyeket a közösségi pénzalapok megfelelő és hatékony felhasználása céljából hajtanak végre;
- c) a Bizottság – a 12. cikk (1) bekezdése b) pontjában megjelölt szempontok vizsgálatát követően – az éves programtervezet kézhezvételétől számított két hónapon belül elfogadja a társfinanszírozási határozatokat.

A 2005. január 1-je és a társfinanszírozási határozatok elfogadásának napja között ténylegesen kifizetett kiadások az Alapból támogathatónak minősülhetnek.

VII. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

31. cikk

Felülvizsgálat

A Tanács a Bizottság javaslatai alapján 2010. december 31-ig felülvizsgálja ezt a határozatát.

32. cikk

Címzettek

Az Európai Közösséget létrehozó szerződésnek megfelelően e határozat címzettjei a tagállamok.

Kelt Brüsszelben, 2004. december 2-án.

a Tanács részéről

J. P .H. DONNER

az elnök